

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6To/12/2019
Identifikačné číslo spisu: 9519100182
Dátum vydania rozhodnutia: 19.05.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Bargel
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:9519100182.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Martina Piovartsyho na verejnom zasadnutí konanom 19. mája 2021 v Bratislave v trestnej veci proti obžalovanému Y. C. pre prečin prechovávanía extrémistických materiálov podľa § 422c Trestného zákona prejednal odvolanie obžalovaného Y. C. podané proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, sp. zn. PK-1T/22/2019, zo 17. septembra 2019 a takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obžalovaného Y. C. z a m i e t a.

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd v Pezinku rozhodol rozsudkom, sp. zn. PK-1T/22/2019, zo 17. septembra 2019 tak, že obžalovaného Y. C. uznal za vinného zo spáchania prečinu prechovávanía extrémistických materiálov podľa § 422c Trestného zákona, ktorého sa dopustil na skutkovom základe, že

od bližšie nezistenej doby až do 7. decembra 2017 do 5.55 hod., v byte č. X na X. poschodí, v bytovom dome na T. XX v W., mal fyzicky v držbe čierne tričko značky NO SHANE s nápisom bielo-červenej farby „Skinhead a way of life“, a v notebooku zn. HP, bordovo-čiernej farby, číslo: XXXXXXXXXXXXXXXFXXXXXXXXXXXX - Serial: Z a tiež na USB kľúči značky Intega, 16 GB, číslo: Z. XXXAUX, ružovej farby, mal v elektronickej podobe uložené súbory, obsahom ktorých boli obrázky s lebkou - znak SS divízie Totenkopf, pod ktorou je nápis Endlösung, 2x obrázok s nápisom SS, obrázok s lebkou - znakom SS divízie Totenkopf, po stranách ktorej sú nápisy SS, obrázok vlajky, v strede ktorej je v kruhu zobrazená lebka - znak Waffen SS Totenkopf, obrázok ríšskej orlice, ktorá v pazúroch drží hákový kríž, obrázok znázorňujúci znaky, ktoré používali rôzne jednotky a divízie SS, obrázok znázorňujúci svastiku s nápisom Leibstandarte, označujúci SS Panzer division, obrázok s lebkou Totenkopf, obrázok s dievčaťom, pod ktorým je zobrazený kolovrat (zástupný symbol hákového kríža), obrázok s nášivkou SS a nášivkou Plesnivca Edelweiss, ktorú používali jednotky horských strelcov SS, obrázok s prívěskom v tvare lebky Totenkopf, na ktorom je znak SS a hákový kríž, obrázok znázorňujúci lebku Totenkopf, fotografia Ota Skorzenyho, dôstojníka Waffen SS, v nacistickej uniforme, fotografia Ota Skorzenyho, dôstojníka Waffen SS, obrázok s prackou na opasok v tvare

lebky Totenkopf s nápisom Gott mit uns „Boh s nami“, obrázok s páskou na ruku bielej farby s vyobrazením lebky Totenkopf, fotografia Adolfa Hitlera v nacistickej uniforme s vlajkou fašistického Nemecka s nápisom „Es Lebe Deutschland“ (Držte Nemecko!), obrázok s nápisom „reichsparteitag Norimberg“, na ktorom je zobrazený chlapec v uniforme, držiaci v rukách vlajku fašistického Nemecka, v pozadí ktorého je vyobrazená ríšska orlica, držiaca v pazúroch hákový kríž, obrázok s 3ks odznakov rôznych divízií SS, obrázok s odznakmi a nášivky s insigniami fašistického Nemecka, ríšskou orlicou držiaca v pazúroch hákový kríž, a lebku Totenkopf.

Za to Špecializovaný trestný súd obžalovanému uložil podľa § 422c Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) mesiace. Podľa § 49 ods.1 písm. a) Trestného zákona výkon trestu odňatia slobody podmienene odložil a podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona obžalovanému určil skúšobnú dobu vo výmere 2 (dva) roky. Špecializovaný trestný súd podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona obžalovanému uložil trest prepadnutia vecí, a síce:

- čierne tričko zn. NO SHANE s nápisom bielo-čiernej farby „Skinhead a way of life“
- notebook zn. HP, bordovo-čiernej farby číslo: XXXCXXXXXXXXXXXXFXXXXXXXXXXXX - Serial: Z. XXXXPXX
- ružový USB kľúč zn. Integra, 16 GB, číslo Z

Špecializovaný trestný súd svoje rozhodnutie odôvodnil v podstate nasledovne:

„Obžalovaný Y. C. na hlavnom pojednávaní vypovedal, že jeho vzťahy s bývalou manželkou V. C. (nar. XX. L. XXXX) boli katastrofálne. Vyhrážala sa mu, že ho dostane do väzenia a z jej strany na jeho osobu bolo množstvo udaní, čo môže potvrdiť aj jeho terajšia manželka V. C. (nar. XX. Y. XXXX). On sám sa zaujímal o vojenskú históriu, a to najmä z II. svetovej vojny. Jeho koníčkom bolo tiež vojenské modelárstvo. K výpovedi svojej maloletej dcéry V. C. uviedol, že má s ňou povolený styk a pri jednom stretnutí mu povedala, že predtým jej mama ukazovala rôzne veci s touto tematikou. Pred svojimi deťmi nikdy nespomínal napr. hákový kríž, holokaust a podobne. Dodal, že mu boli odobraté stopy DNA a porovnávané so získanými vecami, ale zhoda zistená nebola. Na otázky procesných strán odmietol vypovedať. Predtým v prípravnom konaní využil svojho práva nevypovedať“.

„Svedkyňa V. C., nar. XX. Y. XXXX, súčasná manželka obžalovaného, na hlavnom pojednávaní vypovedala, že sa za neho vydala v roku 2017. Vyjadrila sa najmä k osobe jeho bývalej manželky. Podľa jej názoru veci, ktoré sa našli na USB kľúčoch, sú bežne dostupné na internete. Ďalej sa vyjadrila k okolnostiam domovej prehliadky. Tá sa vykonala v byte, ktorý je jej vlastníctvom. Nevyzvali ju na vydanie vecí a nepoučili o možnosti zúčastniť sa domovej prehliadky. Ona tam bola len 15-20 minút, lebo musela ísť k lekárovi. K počítaču mali prístup ona a jej manžel. Na notebooku pozerali filmy cez internet. Svedkyňa nepreukázala ani základné znalosti o vojnovnej problematike“.

„Svedkyňa V. C., nar. XX. L. XXXX, bývalá manželka obžalovaného, na hlavnom pojednávaní vypovedala, že jej vtedajší manžel sa zaujímal o históriu II. svetovej vojny, najmä v tom zmysle, že vychvaľoval Adolfa Hitlera, negatívne sa vyjadroval o Židoch, schvaľoval koncentračné tábory, vychvaľoval Tisa a Hlinkovu gardu. To všetko aj pred deťmi, ktoré pred spaním nútil zdraviť sa dobovými pozdravmi. Takto sa prezentoval aj verejne, vo voľbách ju nútil voliť V., v dielni si vyrábali rôzne veci s touto tematikou. Tieto mali zamknuté v garáži, do ktorej ona nemala prístup. Ďalej sa vyjadrila k ich bývalému spolužitiu a k okolnostiam, ako sa po manželovom odchode dostala do garáže“.

„Svedok Y. E. na hlavnom pojednávaní vypovedal, že sa s obžalovaným poznajú už od detstva. Jeho koníčkom boli knihy z histórie a modelárstvo. Nevšimol si u neho extrémistické názory a materiál tohto druhu. Nepočul, že by sa takýmto spôsobom vyjadroval pred deťmi alebo na verejnosti“.

„Podobne vypovedal aj svedok Y. E.. Nevšimol si u neho žiadne extrémistické prejavy. Aj on sa vyjadril k jeho predchádzajúcemu manželstvu, ktoré bolo spočiatku dobré, ale z dôvodu jej alkoholizmu sa vzťahy zhoršili. Aj on potvrdil, že si všimol len slovenskú zástavu“.

„Napriek tomu, že obžalovaný nesúhlasil s prečítaním svedeckej výpovede osoby mladšej ako pätnásť rokov, a to V. C., nar. 1. Y. XXXX, dcéry obžalovaného, súd jej výpoveď prečítal aj bez podmienok uvedených v § 263 Trestného poriadku. Vychádzal pritom z dikcie ustanovenia § 135 ods. 2 Trestného poriadku, podľa ktorého v ďalšom konaní má byť taká osoba vypočúvaná znova len v nevyhnutných

prípadoch. V konaní pred súdom možno na podklade rozhodnutia súdu vykonať dôkaz prečítaním zápisnice bez vyššie uvedených podmienok. Tu súd zohľadnil najmä ešte stále veľmi nízky vek svedkyne a skutočnosť, že kontradiktórny výsluch pred súdom by jej mohol psychicky uškodiť, najmä s prihliadnutím na nie najlepšie vzťahy jej rodičov. Navyše treba podotknúť, že jej výpoveď súd nepokladal za jediný a rozhodujúci dôkaz, s prihliadnutím na to, čo sa obžalovanému v skutku obžaloby kládlo za vinu, keď išlo o veci, ktoré mal v držbe v byte na T. ul. č. XX v W., ktorý maloletá svedkyňa neobývala".

„Z jej výpovede (č. l. 98-101) vyplýva najmä to, že otec ju pred spaním učil „heilovať“. Hovoril jej, že Adolf Hitler bol veľmi dobrý človek a že Židia a Cigáni sú zlí, preto sa s nimi nemá kamarátiť. Vedela, ako vyzerá hákový kríž, lebo otec mal jeden taký pri sebe. Tiež mali vystavenú šálku s podobizňou Adolfa Hitlera".

„Výsluch bol vykonaný aj za prítomnosti psychológa a zamestnankyne Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny".

„So súhlasom procesných strán bol prečítaný vypracovaný znalecký posudok z odboru psychológia, odvetvia klinickej psychológie detí a klinickej psychológie dospelých (č. l. 126-139)".

„Zo záverov znaleckého posudku vyplýva, že Ing. V. C. je schopná správne vnímať, zapamätať si a reprodukovať prežité udalosti. Maloletá V. C. je schopná správne vnímať a zapamätať si prežité udalosti, jej reprodukcie sú však nepresné, pravdepodobne v dôsledku časového odstupe, čo je typické pre jej vekové obdobie. Ani jedna z nich nemá sklony k úmyselnému skresľovaniu svojich výpovedí. V štruktúre ich osobnosti znalkyňa nenašla psychopatológiu v zmysle duševného ochorenia. Rovnako neboli u nich zistené sklony k fabuláciám a konfabuláciám. Ing. V. C. nie je vo svojom správaní sugestívna, ovplyvniteľná, či manipulatívna. Sama má sklony k dominantnému správaniu. U maloletej V. C. v dôsledku prirodzeného zabúdania sú oslabené znaky špecifickej vierohodnosti. Je poddajná, ovplyvniteľná autoritami, ľahko podlieha tlaku okolia. Nie je však manipulovateľná, pretože nedokáže reprodukovať detaily udalostí, ktoré v skutočnosti neprežila".

„Ďalej bol prečítaný znalecký posudok z odboru spoločenské a humanistické vedy, odvetvie politický extrémizmus (č. l. 236-276). Z neho okrem iného vyplýva, že čierne tričko zn. NO SHANE s nápisom bielo-červenej farby „Skinhead a way of life" vykazuje znaky príslušnosti k skinheadskej subkultúre, ktorá je spájaná s rasizmom, antisemitizmom, neofašizmom alebo neonacizmom. Vo vzťahu k veciam označeným pod bodom B1 až B18 v znaleckom posudku je zrejmé, že ide o predmety priamo súvisiace s nacizmom, resp. s neonacizmom, osobitne tie, ktoré vyjadrujú príslušnosť k organizácii SS, resp. priamo odkazujú na zložku SS Totenkopfverbände, zodpovednú za stráženie koncentračných a vyhladzovacích táborov".

„Z prečítaného znaleckého posudku Kriminalistického a expertízneho ústavu PZ, z odboru kriminalistika, odvetvie daktyloskopia (č. l. 329-336) vyplýva, že zviditeľnené daktyloskopické stopy, nachádzajúce sa na predložených vecných stopách, boli z dôvodu nedostatku počtu markantov potrebných na individuálnu identifikáciu osoby, vyhodnotené ako neupotrebitelné, na základe čoho nebolo možné vykonať porovnanie s daktyloskopickými odtlačkami s osobou Y. C."

„Z prečítaného znaleckého posudku Kriminalistického a expertízneho ústavu PZ z odboru kriminalistika, odvetvie kriminalistická biológia a odvetvie genetická analýza (č. l. 337-339) vyplýva, že z predložených vecných stôp bolo zaistených celkom 12 biologických stôp, ale len z jednej biologickej stopy bol profil zhodný na individuálnu identifikáciu pôvodcu a porovnanie. Nie je však zhodný s DNA profilom osoby Y. C."

„K prečítanému fotografickému materiálu z č. l. 350-370 sa obžalovaný vyjadril, že ide o modelárske veci, dobové historické uniformy a dobové vyznamenania".

„Zo zápisnice o vydaní vecí z č. l. 146-148 vyplýva, ktoré veci pre potreby trestného konania vydala Ing. V. C."

„K zápisnici o vykonaní domovej prehliadky z č. l. 194-207 je potrebné uviesť, že táto bola vykonaná v W. dňa 7. decembra 2017 v bytovom dome na ul. T. č. XX, a to na základe predchádzajúceho príkazu na domovú prehliadku, vydaného sudcom pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu. Príkaz bol viazaný na osobu Y. C. s tým, že miesto výkonu domovej prehliadky bolo presne a podrobne špecifikované a viazalo sa na vyššie spomínaný byt. Vo výrokovej časti príkazu bolo určené, za prítomnosti akých osôb sa domová prehliadka vykoná, a to bez zbytočného odkladu po doručení príkazu. Samotný príkaz bol podrobne odôvodnený, pričom bola určená aj nezúčastnená osoba.

Zápisnicu podpísal aj Y. C., ktorý vyhlásil, že pri prehliadke mu nebolo nič poškodené a bolo mu umožnené aj vyhlásenie v tom zmysle, že ide o obťažovanie jeho osoby a jeho tehotnej manželky".

„Podľa názoru súdu prehliadka bola vykonaná zákonným spôsobom, bez porušenia ľudských práv dotknutých osôb. Ak zohľadníme skutočnosť, že takáto prehliadka je zákonným zásahom do ľudských práv v zmysle Trestného poriadku, súd nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by bránili vlastníčke bytu, aby bola zúčastnená na prehliadke počas celej doby jej konania. Ak sa však sama rozhodla odísť na lekárske ošetrovanie, policajti, vykonávajúci prehliadku, jej v tom nemohli brániť".

„Pri prehliadke boli zaistené predmetné veci, a to čierne tričko, notebook a USB-klúč, ktoré sú ako vecné dôkazy oboznámal na hlavnom pojednávaní".

„Zo znaleckého posudku z odboru elektrotechnika (č. l. 288-320) vyplývajú najmä závery, že z predložených elektronických zariadení (notebook, USB-klúč) bola vytvorená identická kópia pamäte, z ktorej boli extrahované a archivované súbory, ktoré obsahujú vyhľadávanú symboliku. Tieto súbory, roztriedené v adresároch podľa názvu stopy, v ktorej boli identifikované, a typu počítačových súborov, boli následne uložené na neprepisovateľné dátové nosiče, ktoré sú pevnou súčasťou daného znaleckého posudku. Vzhľadom na to, že obžalovaný nesúhlasil s prečítaním znaleckého posudku na hlavnom pojednávaní, bol vypočítaný znalec Ing. R. Páleš. Výpovedal, že sám nechce v znaleckom posudku nič doplniť ani zmeniť a v celom rozsahu na ňom trvá. Ďalej uviedol, že veci ako notebook a USB-klúč sú mu spravidla dodávané zapečatené alebo uzatvorené v igelite, prelepené policajnou páskou. V niektorých prípadoch sú aj konektory zapečatené. Vniknutie do týchto zariadení by spozoroval".

„Ďalšie prečítané listiny, a to zápisnica o vydaní vecí, zápisnica o osobnej prehliadke, zápisnica o vykonaní prehliadky iných priestorov a výpis z katastra nehnuteľností z pohľadu súdu nenapomohli objasniť skutkový stav vo vzťahu ku skutku z obžaloby".

„Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k nasledujúcim záverom. Rozhodujúcimi dôkazmi sú čierne tričko zn. NO SHANE, obsahový materiál nájdený v notebooku zn. HP a obsahový materiál nájdený v USB klúči zn. Integra. Uvedené súbory neobsahujú bežnú historickú problematiku II. svetovej vojny, napr. priebeh vojnových operácií, zloženie regulérnych armád, ich výzbroj a podobne, ale sú orientované k symbolike jednotiek SS, ktorých zameranie podrobne vysvetľuje znalecký posudok z odboru spoločenské a humanistické vedy. Je nespochybniteľné, že práve tieto oddiely nevedli regulérnu vojnu, ale páchali najzávažnejšie zločiny s absolútnym porušovaním základných ľudských práv. Práve na túto problematiku sa obžalovaný Y. C. zameriaval. Hodnovernosť obsahu v elektronických zariadeniach sa obhajoba snažila spochybniť tým, že mohlo dôjsť k vonkajším zásahom skôr, ako sa dostali k znalcovi. Podľa názoru súdu toto však zostalo len v hypotetickej rovine, lebo nič také sa nepotvrdilo. Súd nemal dôvod spochybnovať znalecký posudok z odboru elektrotechnika, ktorý vypracoval znalec Ing. Jaroslav Páleš. Aj čierne tričko nepochybne nesie extrémistický obsah. Ostatné dôkazy, a to najmä výpovede svedkov Ing. V. C. a maloletej V. C. napomohli objasniť pohľad na osobu obžalovaného Y. C. z hľadiska jeho ideologických názorov. V konečnom dôsledku sám obžalovaný sa nimi netajil, keď aj počas hlavného pojednávania mal na sebe odznak jednej politickej strany. Túto skutočnosť však súd právne nespochybnuje, lebo ide o politickú stranu s pomerne výraznou podporou v spoločnosti a so zastúpením v Národnej rade Slovenskej republiky. Jeho konanie však výrazne prekročilo prejavovanie politických názorov. Súčasná manželka obžalovaného Y. C. nemala ani elementárne vedomosti o II. svetovej vojne, a preto súd dospel k jednoznačnému záveru, že užívateľom elektronických zariadení s ich obsahom bol práve obžalovaný Y. C.. Obžalovaný Y. C. svojim konaním naplnil znaky prečinu prechovávanie extrémistických materiálov podľa § 422c Tr. zák., a to po objektívnej aj subjektívnej stránke. Konal v priamom úmysle v zmysle § 15 písm. a) Tr. zák., lebo chcel spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť záujem chránený týmto zákonom. Pohnútkou jeho konania sú jeho vlastné spoločenské a politické názory. Ide o konanie spoločensky nebezpečné, lebo vo svojej podstate ohrozuje základné princípy fungovania demokratického štátu so zdôraznením ochrany života, zdravia a ľudskej dôstojnosti ľudí bez ohľadu na ich rasu, národnosť, vierovyznanie a podobne. Obžalovaný Y. C. bol v minulosti raz súdne trestaný, a to trestným rozkazom Okresného súdu Nitra zo dňa 11. mája 2016 pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 10 mesiacov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní jedného roka. Táto uplynula dňa 17. mája 2017. Konajúci súd prejudiciálnou otázkou vyriešil skutočnosť, že odsúdený sa v skúšobnej dobe osvedčil. V obci A. nie sú na neho sťažnosti. Zo správy vyplýva skutočnosť, že vystupuje za politickú stranu Kotleba - Ľudová strana naše Slovensko. Z

výpisu z ústrednej evidencie priestupkov MV SR vyplýva, že v období od 25. mája 2016 do 23. apríla 2019 spáchal pomerne veľké množstvo priestupkov, a to nielen v doprave, ale aj vo vzťahu k bývalej manželke. Pri rozhodovaní o druhu a výmere trestu súd nezistil žiadne poľahčujúce a pritŕžujúce okolnosti. Zohľadnil, že extrémistické materiály z prejednávaneho skutku prechovával výlučne pre svoju potrebu, a preto mu uložil trest odňatia slobody hlboko v dolnej polovici trestnej sadzby. Posúdil však doterajší život obžalovaného a ako primeranú skúšobnú dobu, počas ktorej menovaného bude potrebné sledovať, určil na dva roky. Súd obligatórne rozhodol o treste prepadnutia vecí, ktoré boli použité na spáchanie trestného činu. Súd nevykonával dokazovanie o návrhu prokurátora na zhabanie vecí podľa § 83 ods. 1 písm. g) Trestného zákona, preto rozhodnutie o ochrannom opatrení podľa § 289 ods. 2, ods. 3 Trestného poriadku vyhradil verejnému zasadnutiu. Tu súd zohľadnil skutočnosť, že podaniu obžaloby predchádzalo konanie, z ktorého nevyplýva jednoznačný záver, že predmetné veci patria obžalovanému".

Proti označenému rozsudku Špecializovaného trestného súdu podal prostredníctvom obhajcu odvolanie obžalovaný Y. C., a to priamo do zápisnice o hlavnom pojednávaní (č. l. 556, zv. V spisu) v znení jeho písomného odôvodnenia (č. l. 578 a nasl., resp. č. l. 594 a nasl. spisu), voči výroku o vine ako aj výroku o treste vrátane konania, ktoré predchádzalo vyhláseniu rozsudku Špecializovaným trestným súdom.

V odvolaní argumentoval v podstate nasledovne:

„Špecializovaný trestný súd v Pezinku (ďalej len ‚ŠTS‘) svojim nesprávnym procesným postupom a rozhodnutím porušil moje právo na spravodlivý súdny proces, zásadu kontradiktórnosti konania a z toho prameniacu rovnosť účastníkov konania, svoje rozhodnutie založil na nedostatočne zistenom skutkovom stave, nevykonával relevantné návrhy na dokazovanie, ktoré boli a sú schopné preukázať, že k skutkom tak, ako sa mi kladú za vinu, nedošlo a takýto trestný čin som nespáchal. V danom prípade ma mal súd ako obžalovaného spod obžaloby oslobodiť podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku, a to vzhľadom na nižšie uvedené:

- rozsudok je chybný, nesprávny a nezákonný,
- rozsudok je tiež nepreskúmateľný pre nezrozumiteľnosť a chýbajúce dostatočné dôvody, na ktorých by malo byť rozhodnutie súdu založené, čím bolo okrem § 168 ods. 1 Trestného poriadku porušené aj moje právo na spravodlivý súdny proces podľa § 2 ods. 7 Trestného poriadku,
- v rozsudku v rozpore s § 168 ods. 1 Trestného poriadku nie je dostatočne presvedčivo súdom vysvetlené:

i) o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opiera,

ii) akými skutočnosťami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov".

„V súdnom konaní sa postupovalo v rozpore s § 2 ods. 12 Trestného poriadku, keď súd pri hodnotení dôkazov nepostupoval so starostlivým uvážením všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne. V konaní došlo k podstatným chybám, ktoré napadnutým výrokom predchádzali, boli porušené ustanovenia, ktorými sa malo zabezpečiť objasnenie veci a právo na obhajobu [§ 321 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku]. V napadnutých výrokoch rozsudku sú chyby, výrok o vine je nejasný pre nejasnosť a neúplnosť skutkových zistení a zároveň sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie [§ 321 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku].

Skutkové zistenia prvostupňového súdu sú nesprávne, neúplné a nezodpovedajúce výsledkom vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní. Súd prvého stupňa vyvodil nesprávny právny záver o mojej vine. Vznikli pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov rozsudku, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy [§ 321 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku]. Naďalej pretrvávajú rozumné a dôvodné pochybnosti o správnosti, že by sa obžalovaný dopustil skutku tak, ako sa mu v obžalobe kladie za vinu. Prokurátor neunesol dôkazné bremeno. Stupeň pravdepodobnosti záveru o spáchaní trestného činu v zmysle obžaloby nedosahuje ani vyšší stupeň. Obžaloba a aj samotný rozsudok sú založené na domnienkach a hypotézach. Naďalej pretrvávajú dôvodné pochybnosti, že by som sa dopustil skutku tak, ako sa mi v obžalobe kladie za vinu. Vzhľadom na to, že som ako obžalovaný nebol následne spod obžaloby oslobodený v zmysle § 285 Trestného poriadku, je výrok rozsudku o vine ako aj ostatné výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad chybné. Mám za to, že hodnotenie dôkazov súdom podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, vykonané (cit.) Okresným súdom Trnava je

ústavne neakceptovateľné, mám za to, že zásadu voľného hodnotenia dôkazov upravenú v § 2 ods. 12 Trestného poriadku súd poňal príliš voľne, mám za to, že súd vychádza z domnienok, bez základu v relevantných dôkazoch. Poukazujem na to, že podľa už judikovaného právneho názoru ‚zásada objektívnej pravdy‘ (v súčasnosti zásada náležitého zistenia skutkového stavu) vyžaduje, aby súd oprel svoje rozhodnutie o vine a treste o jednoznačne zistené a bezpečne preukázané fakty, nie iba o pravdepodobnosť. Tam, kde sa nedá bezpečne zistiť, ktorý variant skutkového riešenia zodpovedá skutočnosti, volí súd ten, ktorý je pre obvineného priaznivejší (R 46/1963). Taktiež poukazujem na to, že ‚z princípu prezumpcie neviny zakotveného v § 2 ods. 4 Trestného poriadku vyplýva, že ak po vykonaní a zhodnotení všetkých dostupných dôkazov zostanú pochybnosti o niektorej skutkovej okolnosti, ktorá je dôležitá pre posúdenie zavinenia obvineného, nemožno rozhodnúť v jeho neprospech. To platí aj v prípadoch, v ktorých pri objasňovaní veci došlo k nedostatkom, ktoré sa už odstrániť nedajú, hoci pri správnom postupe by mohli byť zistené okolnosti svedčiacie v neprospech obvineného‘ (R 56/1994-I). Rozsudku chýba konzistentné vyhodnotenie skutkového stavu. V Rozsudku chýba vyčerpávajúce a presvedčivé odôvodnenie“. Obžalovaný poukázal na relevantné závery plynúce z rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky, resp. Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, z ktorých citoval doslovným spôsobom. K tomu obžalovaný dodal: „Mám za to, že v priebehu trestného konania bolo preukázané, že V. C., nar. XX. Y. XXXX, tr. bytom T. XX, XXX XX W. je podielovým spoluvlastníkom bytu č. X, na X. p., vchod č. XX, v bytovom dome súpisné číslo XXX, v katastrálnom území W., obec W., okres W., zapísané na LV č. XXXX. Zo zápisnice o vykonaní domovej prehliadky nevyplýva, že by V. C. ako podielový spoluvlastník bytu bola pred vykonaním prehliadky vyzvaná podľa § 104 ods. 1 Trestného poriadku a poučená podľa § 105 ods. 1 Trestného poriadku. Domová prehliadka bola vykonaná v rozpore s § 104 ods. 1 Trestného poriadku a § 105 ods. 1 Trestného poriadku, preto dôkazy z nej získané považujem za nezákonné - majúce vady spôsobujúce ich absolútnu neúčinnosť, nakoľko dôkazy neboli získané spôsobom ustanoveným zákonom (rozpor s § 104 ods. 1 Trestného poriadku a § 105 ods. 1 Trestného poriadku)“. Ďalej obžalovaný poukázal na závery z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6Tdo/75/2015, z 27. júla 2016 a sumarizoval, že domová prehliadka bola vykonaná nezákonne a veci pri domovej prehliadke boli takisto zaistené nezákonne. Poukázal na „ustálenú zásadu“, že z neprávania nemôže vzniknúť právo a na zásadu, že „plody z otráveného stromu sú tiež otrávené, a teda nepoužiteľné“. Obžalovaný tiež poukázal na skutočnosť, že navrhol vyšetrovanie duševného stavu svedka Ing. V. C., trvale bytom XXX XX A., A. XXX podľa § 150 Trestného poriadku nakoľko mal podozrenie, že menovaná svedkyňa sa lieči na psychiatrickej ambulancii a má podstatne zníženú schopnosť správne vnímať a vypovedať ako svedok. Obžalovaný namietol skutočnosti uvádzané znalcom Ing. T.. Znalec neposudzoval autenticitu zaistených počítačových údajov z hľadiska ich pôvodnosti (či sa počítačový údaj nachádza v stave v akom bol v rozhodnom období) a pravosti (či do počítačového údajového záznamu nebolo zasiahnuté pred jeho skúmaním). Znalec nevedel jednoznačne odpovedať na otázku či konektory predmetného počítača a USB kľúča boli zapečatené, pričom zapečatenie dátových konektorov je možné považovať za predpoklad zabezpečenia elektronických zariadení pred možným zásahom, čo by mohlo následne spochybňovať autenticitu takého dôkazu. Prokurátor v tomto ohľade neuniesol dôkazné bremeno ohľadom autenticity počítačových údajov v súboroch uvedených v skutkovej vete rozsudku. Obvinený ďalej poukázal na skutočnosti uvádzané svedkami Y. a Y. E., z ktorých vyplýva, že obžalovaný nemal žiadny sklon k extrémistickým materiálom alebo prejavom.

Obžalovaný navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, sp. zn. PK-1T/22/2019, zo 17. septembra 2019 a vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, alternatívne ho spod obžaloby oslobodil, nakoľko nebolo dokázané, že sa stal skutok tak, ako je uvedené v obžalobe, pre ktorý je stíhaný.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal v zmysle § 317 ods. 1 Trestného poriadku zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého rozsudku ako i správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Mal pritom na zreteli aj povinnosť prihliadnuť na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku a zistil, že odvolanie obžalovaného Y. C. nie je dôvodné.

Najvyšší súd konštatuje, že Špecializovaný trestný súd v rámci procesného postupu rešpektoval a dodržal základné zásady trestného konania uvedené v ustanovení § 2 Trestného poriadku, najmä zásady zákonného procesu - § 2 ods. 7 Trestného poriadku, práva na obhajobu - § 2 ods. 9 Trestného poriadku, voľného hodnotenia dôkazov (§ 2 ods. 12 Trestného poriadku) ako aj zásady rovnosti strán (kontradiktórnosti) tak, ako je táto obsiahnutá v § 2 ods. 14 Trestného poriadku. Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa dospel k vyhlásenému rozsudku po bezchybnom procesnom postupe a v súlade so všetkými procesnými ustanoveniami, ktoré tento proces upravujú.

Pokiaľ ide o skutkové zistenia Špecializovaného trestného súdu, najvyšší súd nemá po preskúmaní predloženého spisu v spojení s rozsudkom Špecializovaného trestného súdu žiadne pochybnosti o tom, že stíhaný skutok sa stal a že ho spáchal obžalovaný Y. C.. Špecializovaný trestný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku dostatočne presvedčivo vysvetlil, na základe akých dôkazov dospel k záveru o jeho vine. Špecializovaný trestný súd vyvodil z dôkazov zistenia, ktoré sú správne a vecne zodpovedajúce obsahu predloženého spisu. V tejto súvislosti je podstatné skonštatovať, že hodnotenie dôkazov zo strany Špecializovaného trestného súdu neodporuje ani náznakom základným princípom logického myslenia.

Možno stručne zovšeobecniť, že leitmotívom odvolacej argumentácie obžalovaného je apriórny nesúhlas so skutkovými a právnymi závermi Špecializovaného trestného súdu. Nemožno si nevšimnúť, že obžalovaný tento nesúhlas vyjadruje značne abstraktne všeobecnými a nekonkrétnymi formuláciami (prvé štyri strany doplnenia dovolania). Tento znak abstraktnosti vyjadrených úvah spočíva okrem iného v tom, že obžalovaný s poukazom na doslovnú a priam práčne mechanickú citáciu relevantných ustanovení Trestného poriadku vyslovuje (spravidla bez ďalšieho pripojenia, resp. odkazu na namietané pochybenie dostatočne špecifickým spôsobom), že rozsudok Špecializovaného trestného súdu je nezákonný, nepreskúmateľný, resp. nerešpektujúci zásadu in dubio pro reo, alebo napokon tomuto vyčíta až príliš „liberálny“ výklad zásady voľného hodnotenia dôkazov podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku v spojení s namietaným odmietnutím návrhov na vykonanie dokazovania obžalovaným.

Najvyšší súd poznamenáva, že takáto argumentácia nemôže viesť najvyšší súd k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti záverov vyslovených Špecializovaným trestným súdom. Do práva na spravodlivý proces totiž nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces v sebe neponíma ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne právo strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (III. ÚS 339/2008, II. ÚS 197/2007, II. ÚS 78/2005, V. ÚS 252/2004).

Odvolacie námietky obžalovaného možno rozdeliť na tri nasledujúce okruhy namietaných väd:

- i) nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť napadnutého rozsudku, resp. jeho nezrozumiteľnosť v spojení s neunesením dôkazného bremena prokurátorom, na čo úzko nadväzuje
- ii) odmietnutie označených návrhov obžalovaného na vykonanie, resp. doplnenie dokazovania Špecializovaným trestným súdom (odmietnutie návrhu obžalovaného na vyšetrovanie duševného stavu jeho bývalej manželky Ing. V. C., nepripustenie otázok obžalovaného počas výsluchu menovanej svedkyne ohľadom jej údajného užívania liekov predpísaným psychiatrom) a napokon,
- iii) spochybňovanie, resp. negovanie zákonnosti niektorých procesných úkonov trestného konania a z nich plynúcich záverov, na ktorých Špecializovaný trestný súd postavil záver o vine obžalovaného (nezákonnosť domovej prehliadky a neposudzovanie autenticity pri jej výkone zaistených počítačových údajov na USB kľúčoch z hľadiska ich pôvodnosti a možnosti externého zásahu zo strany znalca pribratého do konania); obžalovaný v tejto súvislosti poukázal aj na tzv. doktrínu „plodov ovocia z otráveného stromu“.

K odvolacím námietkam najvyšší súd uvádza nasledovné:

Vo vzťahu k prvému okruhu namietaných skutočností (nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť rozsudku napadnutého odvolaním, resp. neunesenie dôkazného bremena prokurátorom) najvyšší súd uvádza, že rozsudok Špecializovaného trestného súdu netrpí „na prvý pohľad“ hrubo nelogickými alebo inak vecne nesprávnymi závermi. Treba zdôrazniť, že v prípade, ak súd prvého stupňa postupoval pri hodnotení dôkazov dôsledne podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku, tzn. že ich hodnotil podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne a urobil logicky odôvodnené úplné skutkové zistenia, nemôže odvolací súd bez ďalšieho podľa § 321 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku napadnutý rozsudok zrušiť len preto, že sám na základe svojho presvedčenia hodnotí tie isté dôkazy s iným v úvahu prichádzajúcim výsledkom.

Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie otázky, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, ktoré ostali sporné, alebo ktoré sú nevyhnuté na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, preskúmaného v odvolacom konaní. V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje na to, že v dvojinštančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, a preto je nadbytočné, aby najvyšší súd opakoval vo svojom rozhodnutí správne skutkové a právne závery súdu prvého stupňa.

Odôvodnenie rozsudku je organickou súčasťou štruktúry rozsudku, t. j. jeho pravidelnou náležitosťou (s výnimkou postupu podľa § 172 ods. 2 Trestného poriadku, t. j. vydania zjednodušeného rozsudku). Význam odôvodnenia rozsudku pre jednotlivé subjekty trestného konania možno zjednodušene zhrnúť tak, že toto garantuje právo tak obžalovaného, ako aj poškodeného (resp. iných subjektov trestného konania v závislosti od konkrétnej procesnej situácie) dozvedieť sa nielen to, ako súd rozhodol na podklade podanej obžaloby, ale aj prečo rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku. Náležité odôvodnenie rozsudku má preto význam nielen z hľadiska jeho zákonnosti. Obdobne je tomu tak aj vo vzťahu k obligatórnej povinnosti súdu ako orgánu konajúceho a rozhodujúceho na podklade podanej obžaloby (stricto sensu o vine alebo nevine obžalovaného) naplniť základné funkcie trestného práva, medzi ktoré patrí aj výchovné a preventívne pôsobenie rozhodovania všeobecných súdov na jednotlivých členov spoločnosti. Odôvodnenie každého rozsudku umožňuje subjektom trestného konania posúdiť, ako konajúci súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné procesné a hmotnoprávne ustanovenia a akými úvahami sa riadil pri svojom rozhodovaní. Musí tak spĺňať požiadavku zákonnosti, presvedčivosti a preskúmateľnosti. Požiadavke riadneho odôvodnenia rozsudku zodpovedá také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkové relevantné otázky súvisiace s predmetom trestného konania.

Povinnosťou konajúceho súdu však nie je v odôvodnení rozsudku reagovať na všetky skutočnosti, ktoré v priebehu trestného konania (hlavného pojednávania) vyšli najavo, ale len na také skutočnosti, ktoré majú význam pre posúdenie otázky viny, trestu, prípadne iných výrokov, ktoré sú súčasťou rozsudku. Za kľúčovú treba v tomto prípade považovať skutočnosť, či z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi obsahom dôkazov, ktoré boli vo veci vykonané a deklarovanými skutkovými zisteniami spolu s na ne nadväzujúcim právnym posúdením veci. Osobitne čo sa skutkových zistení týka, tieto musia byť výsledkom logického zhodnotenia dôkazov vykonaných v konaní pred súdom v súlade s procesnými pravidlami ustanovenými zákonom pre ich hodnotenie (§ 2 ods. 12 Trestného poriadku ustanovujúce zásadu tzv. voľného hodnotenia dôkazov súdom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo a v ich súhrne nezávisle od toho, či dôkazy obstaral súd, prokurátor, policajt alebo obvinený a jeho obhajca). Súd konajúci a rozhodujúci o vine alebo nevine obžalovaného musí zaujať hodnotiace stanovisko ku všetkým vo veci vykonaným dôkazom, a to aj v prípade, ak tieto nemajú relevantný význam pre rozsudok - v takom prípade totiž musí byť zrejmé, prečo nemajú žiaden význam pre relevantné skutkové zistenia.

Požiadavka riadneho odôvodnenia rozsudku nie je naplnená napríklad vtedy, keď súd vykonané dôkazy iba formálne, resp. mechanicky prezentuje, alebo len reprodukuje ich obsah bez toho, aby k nim súčasne zaujal hodnotiace stanovisko, ktoré by vyústilo do relevantných skutkových zistení. Odôvodnenie

rozsudku vo vzťahu k deklaroványm skutkovým zisteniam musí byť adresné, t. j. musí byť zrejmé, ktorá konkrétna skutková okolnosť, na základe ktorého konkrétného dôkazu je objektivizovaná - preukázaná, pretože všetky dôkazy spravidla reprezentujú skutok ako celok. Uvedené osobitne platí v procesnej situácii, keď si jednotlivé dôkazy navzájom odporujú, preto z odôvodnenia rozsudku musí byť zrejmé, prečo v prípade rozporov medzi jednotlivými dôkazmi súd uveril len niektorým. Z odôvodnenia rozsudku musí byť zrejmé, ako sa konajúci súd vyrovnal s obhajobou obžalovaného. Stanovisko k obhajobe obžalovaného konajúci súd vyjadruje poukazom na skutkové zistenia súdu, na základe vykonaného dokazovania, ktoré buď potvrdzujú obhajobné prednesy obžalovaného, alebo ich vyvracajú. Vo vykonaných dôkazoch, v ich dôkaznej sile bude spravidla spočívať argumentácia súdu, prečo prípadne nevyhovel návrhu na vykonanie ďalších dôkazov prednesených obžalovaným alebo jeho obhajcom, prokurátorom, prípadne inou procesnou stranou v súdnom konaní. Obsahom povinnosti konajúceho súdu vyrovnat' sa s obhajobou obžalovaného korešponduje aj povinnosť súdu vyrovnat' sa s obhajobou obžalovaného, ktorá je obsahom prednesu obžalovaného či jeho obhajcu v rámci ich záverečných rečí, a to aj napriek tomu, že tieto nemajú charakter procesného dôkazu.

Najvyšší súd poznamenáva, že argumentácia obžalovaného je v zmysle uvedeného sčasti dôvodná. Špecializovaný trestný súd sa pri koncipovaní písomného odôvodnenia napadnutého rozsudku dopustil toho pochybenia, že v ňom absentuje vyrovnanie sa s niektorými parciálnymi okolnosťami, ktoré vyšli v konaní pred súdom najavo a svedčili v prospech obžalovaného.

V podstate ide o absenciu „súdu vlastného“ vyhodnotenia niektorých dôkazov, ktorých materiálny obsah vyznieva na prvý pohľad pre obžalovaného vskutku priaznivo, na čo ostatne obžalovaný poukázal aj v podanom odvolaní. Konkrétne ide o obsah svedeckých výpovedí svedkov Y. a Y. E.. Obaja menovaní zhodne uviedli v podstate to, že obžalovaný nemal extrémistické sklony, u obžalovaného nevideli extrémistické materiály, obžalovaný neprejavoval extrémistické názory, resp. pred deťmi sa obdobne tak obžalovaný nevyjadroval spôsobom, že by „velebil“ nacistickú ideológiu.

Odvolací súd preto musí v tejto časti vytknúť Špecializovanému trestnému súdu už skôr spomínaný a v trestnom konaní vyslovene neželaný a strohý „mechanický prepis“ obsahu svedeckých výpovedí menovaných svedkov do odôvodnenia rozsudku bez toho, aby sa konajúci súd s obsahom svedeckých výpovedí aj následne vysporiadal z hľadiska hodnotenia ich presvedčivosti alebo dôveryhodnosti.

Inak povedané, z odôvodnenia rozsudku nie je zrejmé, či Špecializovaný trestný súd na skutočnosti zistené výpoveďou menovaných svedkov, čo sa hodnotiaceho úsudku voči nim týka, prihliadol. Nakoľko obžalovaného uznal za vinného zo spáchania skutku v obžalobe je síce z rozsudku nepriamo evidentné, že skutočnosti zistené výsluchom označených svedkov nepovažoval za presvedčivé. Čo je ale podstatné: o tomto závere Špecializovaný trestný súd obžalovaného tomu zodpovedajúcim spôsobom v odôvodnení rozsudku ďalej „neinformoval“.

Povedané úplne laicky, Špecializovaný trestný súd uviedol „A“, ale zároveň opomenul uviesť aj „B“. Preto je namieste prisvedčiť obžalovanému, že odôvodnenie rozsudku Špecializovaného trestného súdu do čiastočnej miery trpí namietanou vadou nepreskúmateľnosti.

Najvyšší súd na druhej strane poukazuje na vyššie stručne naznačený a rozhodovacou činnosťou ústavného súdu dlhodobo stabilne judikovaný záver, podľa ktorého pri posudzovaní dodržania ústavnoprocených princípov orgánmi verejnej moci pri rozhodovaní a rozhodnutí o právach a povinnostiach (nielen) fyzických osôb, je treba vychádzať z axiómy, že na rozhodnutia vydané na rôznych inštanciách je potrebné vzhliadnuť ako na jeden celok (viď napr. I. ÚS 336/2016, III. ÚS 447/2016). Je nesporné, že medzi takéto rozhodnutia možno zaradiť aj rozhodnutia o vine a treste osoby obžalovanej zo spáchania trestného činu. Z materiálneho hľadiska úplne postačuje, ak je prípadný formálny nedostatok konvalidovaný v ďalšom priebehu trestného konania v závislosti od povahy takého konania (tzn. či ide o konanie na podklade žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu, resp. - ako je tomu v posudzovanom prípade - v odvolacom konaní).

Pod týmto „ďalším priebehom trestného konania“ treba významovo chápať najmä postup v rámci

„druhostupňového" - odvolacieho, resp. sťažnostného súdneho konania (obdobne I. ÚS 290/2016).

Odvolací súd preto v nadväznosti na uvedené postupoval v rámci postulátu, že bolo nutné zodpovedať otázky majúce rozhodujúci význam pre rozhodnutie, ktoré zostali sporné alebo „otvorené", resp. sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní.

V takom prípade je ústavne plne súladné také odôvodnenie súdneho rozhodnutia (vnímaného už v jeho „dvojinštančnej" materiálnej podobe), ktorým súd preskúmateľným, jasným a zrozumiteľným spôsobom dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (III. ÚS 296/2016).

Odvolací súd podotýka, že vyššie vymedzené pochybenie odvolacieho súdu rozhodne nezakladá takú chybu odvolaním napadnutého rozsudku, ktorá by podmieňovala jeho automatické zrušenie z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti. Taký postup by bol namieste v prípade, ak by boli aj všetky zostávajúce dôkazy vykonané na hlavnom pojednávaní pred Špecializovaným trestným súdom len mechanicky opísané z hľadiska ich obsahu a spôsobu vykonania, pričom ďalej by Špecializovaný trestný súd okamžite pristúpil (bez ich náležitého vyhodnotenia) ku konštatovaniu viny obžalovaného a uloženiu trestu, resp. ochranného opatrenia.

V trestnej veci obžalovaného tomu tak nebolo. Naopak, Špecializovaný trestný súd zreteľne, jasne a dostatočne vyčerpávajúcím spôsobom pristúpil k vysporiadaniu sa s námietkami a dôkaznými návrhmi obžalovaného (zákonnosť domovej prehliadky a vecné dôkazy, ktoré boli zabezpečené na podklade jej výkonu, resp. namietaná nezákonnosť znaleckého posudku z odboru elektrotechnika). Rovnako tak neopomenul podrobne uviesť vlastné hodnotenie usvedčujúcej svedeckej výpovede bývalej manželky obvineného (Ing. V. C.). Takisto sa vysporiadal aj s výpoveďou maloletej svedkyne V. C. (dcéry obžalovaného), ktorú považoval za dôkaz podpornej povahy. Treba zdôrazniť, že v určitej miere preveril aj okolnosti svedčiace v prospech obžalovaného ako aj jeho obhajobnú argumentáciu, keď sa precíznym a jasným spôsobom vysporiadal so skutočnosťami získanými na základe svedeckej výpovede jeho súčasnej manželky V. C. a z takto vyhodnoteného obsahu jej výpovede zároveň zreteľne vyvrátil, že by užívateľom, resp. konečným „disponentom" vecí s nacistickou tematikou (tak hmotnej ako aj nehmotnej povahy v elektronickej forme) mohla byť práve menovaná svedkyňa a nie obžalovaný Y. C..

Čo sa týka výpovedí svedkov Y. a Y. E. (č. l. 549 a nasl., zv. č. V. spisu) na hlavnom pojednávaní konanom 17. septembra 2019 pred Špecializovaným trestným súdom, k tomu najvyšší súd uvádza, že ide o svedkov navrhovaných obhajobou, ktorí obaja zhodne tvrdia, že obžalovaného poznajú od malička (pozn.: zrejme ide o súrodencov, resp. bratrancov). Pozornosť najvyššieho súdu však vzbudila tá skutočnosť, že obaja menovaní svedkovia neopomenuli zdôrazniť svoje dlhoročné „kamarátstvo" s obžalovaným, no následne z ich výpovedí postupne vyplynulo, že s obžalovaným sú „po jeho odsťahovaní sa" z obce A., kde doposiaľ žijú svedkovia E., v kontakte len sporadicky. Konkrétne, svedok Y. E. uviedol, že s obžalovaným „... (v kontakte) teraz už nie (sme), lebo sa odsťahoval do W.. Po jeho odsťahovaní sme boli spolu len tak dvakrát, trikrát do mesiaca, lebo ja sám nie som často doma". Zároveň pre férovosť treba dodať, že menovaný svedok uviedol, že u obžalovaného v jeho „starom" ani „novom" dome nevidel žiadne extrémistické materiály a nepočul, že by sa vyjadroval extrémistickým spôsobom pred deťmi alebo na verejnosti, pričom obžalovaný sa obdobne tak nevyjadroval spôsobom, že by propagoval potlačanie základných ľudských práv a slobôd, resp. že by mal u seba materiály takého obsahu. Rovnako vypovedal, že obžalovaný sa nevyjadroval tak, že by propagoval nerovnaké zaobchádzanie s ľuďmi pre ich príslušnosť k nejakej rasovej alebo etnickej skupine. Na otázku prokurátora však uviedol, že pod extrémizmom rozumie „kríže, pozdrav alebo niečo také. Extrémizmus neriešim", a na podklade otázky samosudcu uviedol: „Základné ľudské práva, to je, že niekoho utláča, alebo niečo vnucuje".

Podobne vznela aj svedecká výpoveď Y. E.. Tento uviedol, že obžalovaného pozná od malička a nikdy sa pred ním pozitívne nevyjadroval k hnutiam skinhead, rasizmus, nacizmus alebo neonacizmus. Označený

svedok bezprostredne dodal, že s obžalovaným bol málokedy, najčastejšie cez víkendy, aj to ešte keď býval v A. - tam ho svedok Y. E. navštevoval aj v jeho obydli. Keď si potreboval od obžalovaného niečo požičať, išli do garáže, kde nebolo nič také, čo by bolo možné spojiť s hnutiami spomínanými vyššie. Pomerne zmätočne však menovaný svedok uviedol, že „v dome tiež nič (také nebolo)“ napriek tomu, že hneď predtým vypovedal ohľadom návštev tak, že obžalovaného navštevoval v garáži. O to menej vierohodným sa javí konštatovanie svedka ohľadom ním tvrdenej skutočnosti, že obžalovaný sa nikdy nevyjadroval pred deťmi tak, že by sa pozitívne vyjadroval k osobe Adolfa Hitlera. Najvyšší súd nevidí medzi týmto skutkovým tvrdením a určitým objektívnym základom pre jeho vyslovenie žiaden súvis. Ak predsa svedok na jednej strane tvrdí, že bol s obžalovaným málokedy - ak, tak ho navštevoval v garáži, kde si potreboval údajne niečo požičať - najvyššiemu súdu sa javí ťažko pochopiteľným spôsob, ako by sa svedok Y. E. dozvedel to, ako sa obžalovaný prejavuje vo svojom bezprostredne blízkom súkromí: pred svojimi deťmi. O to viac, ak samotný svedok hneď v úvode spontánnej časti svedeckej výpovede uviedol, že „viem, že predmetom tohto konania je to, že nejaké predmety mal doma a niečo propaguje“. Týmto svedok nepriamo priznal určitú mieru „predprípravy“ na výsluch (pochopiteľne tak, aby vyznel v prospech obžalovaného).

V diametrálnom rozpore so skôr uvedeným sú následne ďalšie skutočnosti, o ktorých vypovedal tento svedok na otázky obžalovaného: z jeho odpovedí vyplynulo, že ho napokon navštevoval aj v „starom dome“ (tam mal obžalovaný knihy, modely lietadiel a tankov - nevidel tam extrémistické materiály ako hákové kríže a pod.), ale aj v „novom dome“ (tam tiež nevidel napr. hákový kríž, portrét Adolfa Hitlera). Odvolací súd preto nemohol ani pri najvyššej možnej miere benevolencie uveriť ďalším uvádzaným skutočnostiam (zhodne so svedkom Y. E. aj Y. E. tvrdil, že obžalovaný sa nevyjadroval o Adolfovi Hitlerovi ani o iných extrémistických veciach pred deťmi, nevidel na ňom extrémistické oblečenie, nevyjadroval sa pred ním ani na verejnosti o Židoch, nacizme, Hitlerovi, neznevažoval židovských ani rómskych občanov a pod.). Koniec - koncov, pojem neonacizmus svedok vysvetlil pomerne svojrázne, a síce tak, že „je proti Rómom“. Pojem antisemitizmus nevedel vysvetliť vôbec (č. l. 551 a nasl., zv. č. V. spisu).

Uvedené sa primerane vzťahuje aj na tvrdenia uvádzané svedkom Y. E..

Z toho vyplýva niekoľko nasledujúcich skutočností, ktoré možno označiť ako za minimálne pozoruhodné:

- v prvom rade, obaja menovaní používali pojmy „starý dom“ - „nový dom“,
- obaja zhodne uvádzali, že obžalovaného poznajú od malička, avšak následne vyšlo najavo, že ich kontakt býval v rozhodnej dobe skôr sporadický, no napokon,
- v každej z ich výpovedí boli markantné rozpory medzi uvádzanými skutočnosťami a ostatnými okolnosťami majúci objektívny základ v predloženej spise.

Príkladmo možno uviesť skutočnosti uvádzané maloletou dcérou obžalovaného (v spojení so závermi znaleckého posudku z odboru psychológia, č. l. 128 a nasl., zv. č. I. spisu), ako aj závery plynúce zo znaleckého dokazovania z odboru elektrotechnika, resp. skutočnosti uvádzané svedkyňou Ing. V. C.. Ani pri najvyššej možnej miere rozvoja imaginácie si nemožno predstaviť, že by napríklad niektorý z menovaných svedkov bol prítomný pri tom, ako sa obžalovaný vyjadruje pred maloletou dcérou (nieto pred spaním tak, ako je uvedené v relevantnej časti predmetného znaleckého posudku). Treba zdôrazniť, že údajný alkoholizmus a psychické problémy bývalej manželky obžalovaného mohli obaja menovaní vnímať leda tak sprostredkované od obžalovaného - laicky povedané tak, ako by oba faktory vnímali jeho blízki priatelia, u ktorých je s poukazom na postoj obžalovaného počas celého trestného konania ako aj ostatné relevantné skutočnosti obsiahnuté v predloženej spise vylúčené, že by sa im obžalovaný zdôveril o svojich problémoch s bývalou manželkou aspoň neutrálnym spôsobom (možno prijať záver, že je vylúčené, aby sa im s poľutovaním „v slabej chvíli“ priznal, že sa voči nej dopustil násilného konania a pod.).

Napokon to, že obaja menovaní svedkovia nevideli u obžalovaného „v starom ani novom dome“ žiadne extrémistické materiály (odhliadnuc od toho, že o význame pojmu extrémizmus údajne nemali žiadne vedomosti tak, ako sami prezentovali vyššie uvedeným spôsobom) je bez významu popri skutočnosti, že

obžalovaný dominantnú väčšinu extrémistických materiálov uchovával nie vo fyzicky hmatateľnej podobe, ale na elektronických nosičoch (notebook, USB kľúč). Skutočnosť, že obžalovaný zrejme disponoval aj hmotnými predmetmi propagujúcimi extrémistické hnutie nacizmu bola napokon presvedčivo dokumentovaná svedeckými výpoveďami jeho bývalej manželky, resp. jeho maloletej dcéry. Ostatne, čo sa týka spochybnenia pravdivosti týchto tvrdení, si nijak zásadne nepomohol ani obžalovaný - jeho argumentácia (ako aj argumentácia jeho súčasnej manželky) spočívala skôr vo vyhýbavom kladení si rečníckych otázok, prečo nie je v trestnom konaní stíhaná osoba, ktorá tieto veci vyrobila, resp. „kamenné e-shopy“, ktoré ich predávajú na Internete (č. l. 519 a nasl., zv. č. V. spisu a i.), resp. v tom, že sa o obdobie druhej svetovej vojny zaujíma zo zberateľskej, modelárskej alebo historickej voľnočasovej záľuby (č. l. 518 a nasl., detto).

Potenciálne priaznivú obsahovú „váhu“ svedeckých výpovedí oboch svedkov finálne znehovali ich vlastné opisy pojmov neonacizmus, antisemitizmus, extrémizmus alebo základné ľudské práva. Oba svedkovia explicitne do zápisnice o hlavnom pojednávaní totiž v spojení s uvedeným vyjadrili v podstate to, že o význame dotknutých pojmov nemajú ani len základné vedomosti. Tým je kvalita ich svedeckých výpovedí v podstate úplne nulifikovaná, pričom najvyšší súd poukazuje na tú pozoruhodnosť, že obaja menovaní pomerne početne používali tieto pojmy vo svojich výpovediach (najmä v rámci odpovedí na otázky obžalovaného) - sami od seba ich ale skrátka vôbec nedokázali opísať vlastnými slovami tak, aby preukázali aspoň základnú orientáciu v problematike tak, ako možno spravodlivo požadovať od osoby disponujúcej aspoň priemerným prehľadom o dianí v spoločnosti, v ktorej objektívne v danom čase žije.

Špecializovaný trestný súd zrejme s poukazom na vyššie vyjadrené opomenul uviesť vlastné vyhodnotenie týchto výpovedí v odôvodnení napadnutého rozsudku. Tento nedostatok však v odvolacom konaní zhojil najvyšší súd tak, aby bolo právu obžalovaného na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia účinné za dost' v tomu zodpovedajúcej miere.

Nad rámec uvedeného platí, že z odôvodnenia rozsudku Špecializovaného trestného súdu je zrejme, na podklade ktorých skutočností rozhodol Špecializovaný trestný súd o vine obžalovaného zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe, ktoré dôkazy ho k tomu viedli a ako sa vysporiadal s argumentáciou obžalovaného procesného charakteru (namietanie obsahu znaleckého posudku, manipulácia s USB kľúčom, nevypočutie maloletej dcéry obžalovaného na hlavnom pojednávaní a i.).

Pokiaľ obžalovaný namietal zamietnutie jeho návrhu na vyšetrenie duševného stavu svedkyne Ing. V. C. z dôvodu, že v minulosti mala problémy s alkoholom a liečila sa na psychiatrii, tak treba uviesť nasledovné: samosudca Špecializovaného trestného súdu predmetný návrh uznesením vyhláseným do zápisnice o hlavnom pojednávaní zamietol na hlavnom pojednávaní konanom 17. septembra 2019 (č. l. 553 a nasl., zv. č. V. spisu). Toto rozhodnutie samosudca zároveň stručne odôvodnil a samozrejme aj procesne zachytil formou protokolácie v zápisnici o hlavnom pojednávaní. V celom rozsahu je doslovne zaznamenané v zvukovom zázname z predmetného hlavného pojednávania - samosudca Špecializovaného trestného súdu v podstate uviedol, že súd mal možnosť vypočúť si skutočnosť tvrdené svedkyňou v rámci jej svedeckej výpovede a nezistil nič také, čo by odôvodňovalo vznik závažných pochybností o podstatnom znížení schopnosti menovanej svedkyne správne vnímať a vypovedať ako svedok tak, ako je uvedené v § 150 a nasl. Trestného poriadku. V tejto súvislosti explicitne (a výstižne) samosudca skonštatoval, že, cit.: „... (pozn.: skutočnosť, že) niekto navštevoval psychiatra ... ešte aj pred dvoma troma rokmi, to je nič (pozn.: smerodajné pre taký procesný postup)“ (zrejme z pripojeného zvukového záznamu z hlavného pojednávania, CD nosič na č. l. 560, zv. č. V. spisu). Preto správne nevzhladol naplnenie dôvodov pre postup predpokladaný v § 150 a nasl. Trestného poriadku.

Odvolací súd môže tomuto záveru Špecializovaného trestného súdu len súhlasne prisvedčiť a dodať, že predmetom trestnej veci obžalovaného nie je skutočnosť, či sa niekto liečil, alebo lieči na psychiatrii, resp. či je pod vplyvom liekov v takom stave vedomia, že je „motivovaný si čo najviac navymýšľať“. Z predloženého spisu vyplýva, že k psychiatrickému vyšetreniu a predpisaniu tam uvedených liekov menovanej svedkyňi došlo nepochybne po násilnom správaní sa obžalovaného voči nej, čo napokon

svedkyňa uviedla sama pred Špecializovaným trestným súdom (č. l. 547, zv. č. V. spisu).

Hodnovernosť tohto záveru preukazuje obsah pripojeného spisu Okresného súdu Nitra, sp. zn. OT/67/2016. Ide o konanie v trestnej veci, v ktorej bol obžalovaný trestným rozkazom z 11. mája 2016 uznaný za vinného zo spáchania prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, ktorého sa dopustil na skutkovom základe podrobne uvedenom v skutkovej vete trestného rozkazu voči svojej vtedajšej manželke - svedkyňi Ing. V. C.. Osobnostné črty obžalovaného skôr preukazuje jeho reakcia na hlavnom pojednávaní pred Špecializovaným trestným súdom po tom, keď bol v rámci vykonávaného dokazovania oboznámený aj obsah pripojeného spisu Okresného súdu Nitra spolu s predmetným trestným rozkazom : „K tomu odsúdeniu asi len toľko, že na Slovensku je veľmi ľahké odsúdiť niekoho bez svedkov" (č. l. 552, zv. č. V. spisu).

Najvyšší súd v tejto súvislosti spozornel pri zrejme pozoruhodne rozvinutej selektívnej pamäti obžalovaného - z priloženého spisu vyplýva, že sa po zadržaní a predvedení pred sudcu pre prípravné konanie okamžite priznal ku spáchaniu skutku a úprimne ho oľutoval, vzdal sa práva podať proti trestnému rozkazu odpor a obdobne tak vyhlásil, že nesúhlasí, aby podali v jeho prospech odpor iné na to oprávnené osoby (č. l. 88 a nasl., priložený spis Okresného súdu Nitra, sp. zn. OT/67/2016). Okrem iného, neuniklo pozornosti najvyššieho súdu, že obžalovaný sa v tam uvedenej trestnej veci v rámci osobného stretnutia s probačnou a mediáčnou úradníčkou 7. marca 2017 dostavil s odznakom na oblečení, ktorý označil ako „rytiersky kríž" (č. l. 112 priloženého spisu okresného súdu).

Najvyššiemu súdu sa preto javilo takéto vysvetlenie obžalovaného mimoriadne cynické a skôr poskytujúce dostatočný obraz o jeho osobnostnej skladbe, než ako skutočne kvalifikovaná obhajoba.

Z toho plynie záver, že tak obžalovaný ako aj jeho obhajca boli v priebehu konania pred súdom jasným a zreteľným spôsobom informovaní zo strany Špecializovaného trestného súdu o tom, prečo a z akých dôvodov Špecializovaný trestný súd nepovažoval za potrebné doplniť dokazovanie v zmysle návrhu obžalovaného - vyšetrením duševného stavu svedkyne Ing. V. C.. K tomu odvolací súd poznamenáva, že v zhode so Špecializovaným trestným súdom obdobne tak nevidí žiaden iný, než skôr účelový a špekulatívny dôvod na postup podľa § 150 a nasl. Trestného poriadku vo vzťahu k menovanej svedkyňi - bývalej manželky obžalovaného. Svedkyňa Ing. C. totiž vypovedala prakticky od začiatku trestného konania úplne zhodne, konzistentne a bez akýchkoľvek zreteľných alebo inak pozornosť vzbudzujúcich konštatovaní, ktoré by mohli odôvodňovať „podozrenie", že svedkyňa v dôsledku okolností majúcich pôvod v jej psychickom rozpoložení (ktoré, ak aj bolo v minulosti negatívne, tak bolo spôsobené zrejme priamo násilím obžalovaného voči nej) vypovedala tak, že by založila dôvodnosť úvah o podstatnom znížení schopností správne vnímať alebo vypovedať. Svedkyňa Ing. C. na hlavnom pojednávaní konanom pred Špecializovaným trestným súdom 17. septembra 2019 uviedla totožné skutočnosti, ako v prípravnom konaní (č. l. 546 a nasl. zv. č. V. spisu), pričom presne, jasne, zreteľne a výstižne reagovala na otázky položené stranami trestného konania celých takmer 45 minút jej výsluchu pred Špecializovaným trestným súdom, a to aj na vskutku chúlостivé otázky obžalovaného alebo obhajcu.

Odvolací súd zdôrazňuje, že čo sa týka správnej techniky vykonávania dôkazu a prístupu k takémuto vykonávaniu je práve dôkaz získaný výsluchom svedka spravidla nielen najnáročnejším (v porovnaní s listinným dôkazom), ale takisto aj najviac autentickým dôkazným prostriedkom. Je tomu tak z dôvodov, že pri ňom hrá značnú rolu „ľudský faktor", ktorý je vo vzťahu k zásade voľného hodnotenia dôkazov podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku mimoriadne podstatného významu - výlučne sudca ako osoba disponujúca mocou rozhodovať o vine a nevine obžalovaného má plnohodnotnú možnosť zmyslami vnímať a pozorovať, ako sa svedok pri výpovedi tvári, či sa červená, zakoktáva, resp. jednoducho a priamo klame. Takisto len sudca, „viazaný" zásadou voľného hodnotenia dôkazov (úvodzovky použité najvyšším súdom nie sú samoúčelné, nakoľko dotknutá zásada vyjadruje paradoxne nie oklieštenie rozhodovacej právomoci súdu, ale slobodu a nezávislosť sudcovského rozhodovania rámcovo obmedzenú „len" ústavou, ústavnými zákonmi, medzinárodnými zmluvami a zákonmi, na ktorých podklade a v ich rámci a súlade s nimi je tá - ktorá skutočnosť v konaní pred súdom preukazovaná) si

môže všimnúť spontánnosť, voľnosť a úprimnosť svedeckej výpovede. Okrem iného, vypovedať pred súdom ako svedok možno podľa najvyššieho súdu v dominantnom množstve prípadov považovať za životnú skúsenosť, ktorá je pre vypovedajúceho nie práve pozitívnym zážitkom.

Preto je potrebné vyzdvihnúť autenticitu výpovede svedkyne Ing. C. (bývalej manželky obžalovaného, s ktorým mala početné násilné konflikty ústiace buď do vydania predbežného opatrenia spočívajúceho v zákaze vstupu do bytu Ing. C. obžalovaným, resp. odsúdením obžalovaného C. v inej trestnej veci trestným rozkazom obsiahnutým v pripojenom spise a priestupok proti občianskemu spolunažívaniu spáchaný voči menovanej), ktorá napriek „grilovaniu“ procesnými stranami vypovedala v prakticky úplnej obsahovej zhode s jej predchádzajúcimi výpoveďami a nenechala sa vyvieť z miery ani neprípustnými otázkami obhajoby, ktoré Špecializovaný trestný súd zamietol tak, ako uvádza obsah zápisníc z hlavného pojednávania.

O to väčšmi, ak bolo počas hlavného pojednávania vykonané dokazovanie aj prostredníctvom prečítania znaleckého posudku z odboru psychológia vypracovaného k osobe svedkyne Ing. C. (č. l. 129 a nasl., zv. č. I. spisu), v ktorom bolo okrem iného konštatované znalkyňou to, že Ing. C. nemá sklony k úmyselnému skresľovaniu výpovedí, udalosti popisuje tak, ako ich prežívala a ako si ich zapamätala, nemá sklony k fabuláciám alebo konfabuláciám a obdobne tak jej výpoveď nesie pozitívne znaky tak špecifickej ako aj všeobecnej vierohodnosti; sama má pritom sklony k dominantnému správaniu a nemožno ju označiť ako ovplyvniteľnú alebo manipulovateľnú.

Obžalovaný po prečítaní tohto znaleckého posudku na hlavnom pojednávaní konanom 19. augusta 2019 poznamenal: „Čo sa týka tohto znaleckého posudku, ja si myslím, že je to jednostranné. Zaujaté voči mne“ (č. l. 520, zv. č. V. spisu). Odvolací súd na margo uvedeného poznamenáva, že hlavné pojednávanie bolo toho istého dňa odročené na 17. septembra 2019. Nič nebránilo tomu, aby do toho času obžalovaný predložil ako dôkaz vlastný znalecký posudok, ktorý by bol sám o sebe dôkazom navrhnutým obhajobou tak, ako obžalovanému umožňuje Trestný poriadok v § 2 ods. 10 veta tretia, resp. ods. 11 a 12, ak mal pocit o tendenčnosti výpovede maloletej.

Najvyšší súd uzatvára, že Špecializovaný trestný súd postupoval správne, keď zamietol návrh obžalovaného na doplnenie dokazovania spočívajúci vo vyšetrení duševného stavu svedkyne Ing. V. C.. Rovnako tak Špecializovaný trestný súd neopomenul riadne, jasne a zrozumiteľne odôvodniť, prečo návrh obžalovaného na vyšetrenie duševného stavu menovanej svedkyne zamietol tak, aby tomuto bolo známe, aké dôvody viedli súd k negatívnemu záveru o dotknutom návrhu obžalovaného obžalovaného. Opačný postup by za pristúpenia ďalších podmienok eventuálne mohol naplniť dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. V posudzovanej veci však taký stav rozhodne nenastal.

S poukazom na uvedené najvyšší súd argumentáciu obžalovaného v tejto časti odmietol ako nedôvodnú.

Čo sa týka námietok obžalovaného súvisiacich s údajnou manipuláciou do zaistených počítačových údajov, odvolací súd poznamenáva, že s totožnou námietkou sa vyčerpávajúcim a presvedčivým spôsobom vysporiadal už Špecializovaný trestný súd. V tomto smere obžalovaný skôr účelovo argumentuje vytrhnutím časti výpovede znalca Ing. T. na hlavnom pojednávaní z jej celkového kontextu - menovaný znalec síce skutočne uviedol, že nevie povedať, či sú skúmané súbory pôvodné, alebo zhodné s pôvodnými, ktoré vznikli v predmetom období, avšak súčasne v rámci totožného výsluchu konštatoval, že vniknutie do zariadení by spozoroval. V tejto súvislosti je bezpredmetným poukazovanie na „nejednoznačné“ vyjadrenie znalca, ktorý uviedol, že si „fakt nepamätá“, či mu boli dodané zapečatené alebo uzatvorené v igelíte policajnou páskou, nakoľko ako znalec v odbore elektrotechnika v predmetnom konaní nepredkladal pre účely trestného konania svoj prvý znalecký posudok v praxi znalca. Napokon, sám znalec uviedol, že „pýtate sa ma na rok starú vec, preto si to konkrétne nepamätám, ale spravidla to takto je. Je však pravdepodobné, že to tak bolo spravené podľa mojich vlastných skúseností. Ja si vytváram kópie súborov a pri tomto skúmaní sa mi potvrdzuje, že súbory medzi harddiskom a mojou kópiou sú identické ... pôvod týchto súborov nebol zafinovaný v otázkach z uznesenia a toto ja neskúmam“ (č. l. 552 a nasl., zv. č. V. spisu). Rovnako tak znalec dodal, že spravidla sa dá zistiť, kedy bolo niečo vložené do počítača, avšak tento údaj môže užívateľ s určitými

znalosťami pomerne ľahko zmeniť (č. l. detto).

V spojení so skôr prezentovanými skutočnosťami, ktoré odvolací súd ako aj Špecializovaný trestný súd v napadnutom rozsudku podrobne špecifikovali preto nemožno konštatovať vznik čo i len náznaku rozumnej pochybnosti o autenticite zaistených počítačových údajov na zaistenom USB kľúči, príp. notebooku. O to viac, ak už Špecializovaný trestný súd výstižne skonštatoval, že manželka obžalovaného neprejavila ani len základné znalosti o problematike druhej svetovej vojny, resp. s tým spojenými ideológiami, pričom v konaní bolo jednoznačne preukázané, že notebook užívali výlučne len ona s obžalovaným.

Preto najvyšší súd takto formulovanú odvoláciu argumentáciu obžalovaného odmietol ako vyslovene špekulatívnu, nakoľko skutočne zostala len v imaginárnej rovine tak, ako správne uzatvoril už Špecializovaný trestný súd v napadnutom rozsudku.

Odvolací súd zhrnúc vyššie uvedené uzatvára, že sa stotožnil s vyhodnotením dôkaznej situácie tak, ako to učinil Špecializovaný trestný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku. Najvyšší súd opakuje, že Špecializovaný trestný súd po vykonanom dokazovaní vyhodnotil (až na vyššie vytknuté pochybenie napravené odvolacím súdom) vykonané dôkazy jednotlivo a vo vzájomných súvislostiach ako aj v celom ich súhrne logickým a zároveň aj presvedčivo odôvodneným spôsobom, ktorému hodnoteniu z hľadiska pravidiel tak, ako sú uvedené v ustanovení § 2 ods. 12 Trestného poriadku nemožno nič vytknúť.

Čo sa týka obžalovaným namietanej nezákonnosti vykonanej domovej prehliadky, k tomu najvyšší súd poukazuje na nasledovné ustanovenia Trestného poriadku upravujúce dotknutý zaisťovací úkon:

§ 99

Dôvody domovej prehliadky a osobnej prehliadky a prehliadky iných priestorov a pozemkov

(1) Domovú prehliadku možno vykonať, ak je dôvodné podozrenie, že v byte alebo v inom priestore slúžiacom na bývanie alebo v priestoroch k nim patriacim (ďalej len „obydlie“) je vec dôležitá pre trestné konanie alebo že sa tam skrýva osoba podozrivá zo spáchania trestného činu, alebo je potrebné vykonať zaistenie hnutelných vecí na uspokojenie nároku poškodeného na náhradu škody.

§ 100

Príkaz na domovú prehliadku

(1) Nariadiť domovú prehliadku je oprávnený predseda senátu a pred začatím trestného stíhania alebo v prípravnom konaní na návrh prokurátora sudca pre prípravné konanie. V neodkladných prípadoch tak môže namiesto príslušného predsedu senátu a v prípravnom konaní sudcu pre prípravné konanie urobiť predseda senátu a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie, v ktorého obvode sa má prehliadka vykonať. Príkaz na domovú prehliadku musí byť vydaný písomne a musí byť odôvodnený. V príkaze sa uvedie opis vecí alebo opis osoby, ktorá sa má zaisťiť pri domovej prehliadke, ak je známa. Doručí sa vlastníkovi alebo užívateľovi obydlia pri prehliadke, a ak to nie je možné, najneskôr do 24 hodín po odpadnutí prekážky, ktorá bránila doručeniu.

(2) Domovú prehliadku bez meškania vykoná orgán, ktorý ju nariadil, alebo na jeho príkaz policajti.

§ 104

Predchádzajúca výzva

(1) Domovú prehliadku, osobnú prehliadku alebo prehliadku iných priestorov, alebo prehliadku pozemku možno vykonať len po predchádzajúcej výzve toho, u koho alebo na kom sa má taký úkon vykonať, a to

len vtedy, ak sa výzvou nedosiahlo dobrovoľné vydanie hľadanej veci alebo odstránenie iného dôvodu, ktorý viedol k takému úkonu.

(2) Postup podľa odseku 1 sa nevyžaduje, ak tomu bráni závažná prekážka a vec neznesie odklad alebo ak by predchádzajúca výzva bola zjavne neúspešná.

§ 105

Výkon prehliadky a vstupu do obydliá, iných priestorov a na pozemky

(1) Orgán vykonávajúci domovú prehliadku alebo prehliadku iných priestorov, alebo prehliadku pozemku je povinný umožniť osobe, u ktorej sa taký úkon vykonáva, alebo niektorému dospelému členovi jej domácnosti alebo v prípade prehliadky iných priestorov aj jej zamestnancovi účasť pri prehliadke. O práve účasti pri prehliadke je povinný tieto osoby poučiť.

(2) K výkonu domovej a osobnej prehliadky treba pribrať nezúčastnenú osobu. Orgán vykonávajúci prehliadku preukáže svoje oprávnenie.

(3) Účasť osôb uvedených v odseku 1 pri domovej prehliadke alebo prehliadke iných priestorov, alebo prehliadke pozemku možno odoprieť a osobu uvedenú v odseku 2 nepribrať, ak okolnosti prípadu odôvodňujú predpoklad, že by mohlo prísť k ohrozeniu jej života alebo zdravia.

(4) V zápisnici o prehliadke treba tiež uviesť, či boli dodržané ustanovenia o predchádzajúcej výzve, prípadne označiť dôvody, prečo neboli dodržané. Ak pri prehliadke došlo k vydaniu alebo odňatiu veci, treba uviesť do zápisnice aj údaje uvedené v § 93.

(5) Osobe, u ktorej bola prehliadka vykonaná, vydá orgán, ktorý taký úkon vykonal, ihneď, a ak to nie je možné, najneskôr do 24 hodín po vykonaní prehliadky alebo odpadnutí prekážky, ktorá bránila splneniu tejto povinnosti, písomné potvrdenie o výsledku úkonu, ako aj o prevzatí vecí, ktoré boli pritom vydané alebo odňaté, alebo rovnopis zápisnice.

(6) Pri vstupe do obydliá, iných priestorov a na pozemky sa použijú primerane ustanovenia odsekov 1 až 5.

Z citovaných ustanovení Trestného poriadku vyplýva základný rámec pre výkon zaisťovacieho úkonu domovej prehliadky, ktorý treba chápať ako významný trestno - procesný nástroj, ktorými sa zasahuje do ústavou garantovaných ľudských práv a slobôd. Zároveň je pretavením ústavnoprávnej garancie práva na ochranu súkromia (čl. 16 ods. 1 Ústavy SR), práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života (čl. 19 ods. 2 Ústavy SR), práva na nedotknuteľnosť obydliá (čl. 21 Ústavy SR) a napokon práva na ochranu listového tajomstva a tajomstva dopravovaných správ a iných písomností (čl. 22 Ústavy SR). Preto sú vyššie vymedzené zásahy do uvedených ústavných garancií striktné limitované zákonom, pričom ich výkon je prípustný len výnimočne, v nevyhnutnej miere a za presne ustanovených zákonných podmienok.

Preto platí, že domová prehliadka je závažným zásahom do domovej slobody, nakoľko predstavuje obmedzenie nedotknuteľnosti obydliá zaručeného čl. 21 Ústavy SR, tzn. vstup do obydliá proti vôli jeho oprávneného užívateľa. Podľa čl. 21 ods. 2 Ústavy SR, domová prehliadka je prípustná len v súvislosti s trestným konaním, a to na písomný a odôvodnený príkaz sudcu. Spôsob vykonania domovej prehliadky stanoví zákon.

Čo sa týka podmienok, za ktorých je možné domovú prehliadku vykonať, tieto možno zhrnúť nasledovne:

a) existencia dôvodného podozrenia, že v byte alebo inom priestore slúžiacom na bývanie alebo v priestoroch k nim patriacich („v obydlií“) je vec dôležitá pre trestné konanie (tzv. princíp „objektívneho

testu", ktorý spočíva v presvedčivej konštatácii dôvodnosti podozrenia o tom, že sa v obydlí nachádza vec, ktorá je dôležitá pre trestné konanie, pričom takto formulované podozrenie je čo do intenzity založené na existencii takých faktov a informácií, ktoré sú spôsobilé presvedčiť nezávislého pozorovateľa o tom, že by v súvislosti s predmetnou vecou mohlo dôjsť k spáchaniu trestného činu; primerane pozri Fox, Campbell a Hartley v Spojené Kráľovstvo),

b) nebezpečenstvo zmarenia, zničenia alebo straty dôkazu bez včasného a rýchleho vykonania domovej prehliadky (tzv. princíp neodkladnosti) a napokon

c) vec nie je možné zaistiť pre účely trestného konania iným - menej intenzívnym zásahom (tzv. princíp subsidiarity).

Na nariadenie domovej prehliadky vo fáze prípravného konania Trestný poriadok výslovne ustanovuje formu rozhodnutia a jeho náležitosti, ktorým je písomný a riadne odôvodnený príkaz sudcu pre prípravné konanie príslušného súdu na podklade návrhu prokurátora. Konkrétne, v príkaze musí byť dostatočným spôsobom vyjadrené a zrejmé, z akých skutočností vyplýva podozrenie, že sa v obydlí nachádza vec alebo osoba dôležitá pre trestné konanie; zároveň v ňom musí byť dostatočným spôsobom vysvetlené, na základe akých skutočností súd dospel k záveru, že u príslušnej osoby je nutné vykonať domovú prehliadku ako neodkladný úkon a v čom spočíva samotné nebezpečenstvo z omeškania. Ak ide o osobu podozrivú zo spáchania trestného činu pred vydaním uznesenia o vznesení obvinenia voči tejto osobe, zároveň musí byť z odôvodnenia príkazu obdobne tak zrejmé, na základe akého podozrenia sa má u nej prehliadka vykonať a ktoré konkrétne skutočnosti toto podozrenie opodstatňujú. Na opačnej strane, pri domovej prehliadke stačí dôvodné podozrenie a nie absolútna istota o prítomnosti veci dôležitej pre trestné konanie (III. ÚS 524/2015).

Argumenty uvedené v odôvodnení príkazu treba uviesť relevantným a dostatočným spôsobom tak, aby bolo z jeho obsahu zrejmé, na podklade akých skutočností je predmetný zaistovací úkon opodstatnený z hľadiska testu proporcionality, pričom hodnotiacimi kritériami pre preskúmateľnosť a riadne odôvodnenie príkazu sú najmä závažnosť trestného činu, na objasnenie ktorého bola vykonaná domová prehliadka, povaha zaistených vecí, okolnosti, za ktorých bol príkaz vydaný, povahu prehl'adávaných priestorov, dostupnosť iných dôkazov, okolnosti odôvodňujúce nemožnosť iného menej invazívneho postupu a pod. Zároveň platí, že domová prehliadka môže byť vykonaná len v obydlí toho subjektu, ktorý je v príkaze na domovú prehliadku riadne označený.

Samotný výkon domovej prehliadky je podmienený predchádzajúcou výzvou toho, u koho sa má úkon domovej prehliadky vykonať (čiže vlastník alebo užívateľ obydlia). Obsahom tejto výzvy je výslovné vyzvanie osoby na dobrovoľné vydanie hľadanej veci alebo odstránenie iného dôvodu, ktorý viedol k takémuto úkonu. Prehliadku je možné vykonať len vtedy, ak policajt osobu vyzval a výzva nepriniesla kladný výsledok. Týmto je zabezpečená možnosť osoby, u ktorej sa má prehliadka vykonať odvrátiť legálny zásah do ústavou garantovaných práv a slobôd. Obsah predchádzajúcej výzvy ako aj reakcie toho, kto bol vyzvaný, je potrebné zaznamenať v zápisnici o výkone domovej prehliadky. Len v prípadoch uvedených v § 104 ods. 2 Trestného poriadku sa predchádzajúca výzva nevyžaduje, nakoľko zákon jasne uprednostňuje prioritu okamžitého a účinného výkonu domovej prehliadky za účelom naplnenia zmyslu § 1 ods. 1 Trestného poriadku pred vyššie zmienenými ústavnými garanciami práv osoby, u ktorej sa má domová prehliadka vykonať na nedotknuteľnosť obydlia, súkromia a osobnú slobodu. Z hľadiska výkonu domovej prehliadky je následne orgán, ktorý prehliadku vykonáva povinný umožniť osobe, u ktorej sa predmetný úkon vykonáva (alebo niektorému dospelému členovi domácnosti, resp. zamestnancovi v prípade prehliadky iných priestorov) účasť na domovej prehliadke. Zároveň je povinný tieto osoby poučiť o tomto ich práve; ak sa oprávnenej osobe účasť pri výkone domovej prehliadky neumožní bez závažného dôvodu, môže následne súd tento procesný postup ako aj dôkazy získané na jeho podklade označiť ako nezákonné a neprihliadať na ne. Pod osobou, u ktorej sa domová prehliadka vykonáva treba rozumieť nielen vlastníka nehnuteľnosti, ale aj osobu, ktorá predmetnú nehnuteľnosť užíva (nájomca, podnájomník alebo jemu blízka osoba). Napokon zákon upravuje ďalšiu nevyhnutnú podmienku výkonu domovej prehliadky a síce účasť, resp. prítomnosť

nezúčastnenej osoby. Pod pojmom nezúčastnená osoba treba rozumieť osobu spôsobilú na právne úkony, u ktorej nie sú pochybnosti o jej nezaujatosti vo vzťahu k prejednávanej veci alebo osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka, k ich obhajcom, zákonným zástupcom a splnomocnencom alebo k orgánu činnému v trestnom konaní alebo súdu. Výnimky ustanovuje Trestný poriadok v § 105 ods. 3.

Je potrebné poukázať aj na zákonnú povinnosť orgánu vykonávajúceho domovú prehliadku vydať dotknutej osobe písomné potvrdenie o výsledku úkonu ako aj potvrdenie o prevzatí vydaných alebo odňatých vecí alebo rovnopis zápisnice o výkone domovej prehliadky, a to aj v prípadoch, ak o to dotknutá osoba nepožiada; v prípade, že oprávnená osoba potvrdenie alebo zápisnicu vyslovene odmietne prevziať, orgán vykonávajúci úkon je povinný toto odmietnutie písomne zaznamenať.

Čo sa týka námietok obžalovaného ohľadom nezákonného priebehu domovej prehliadky, ktorá z dôvodu jej nezákonnosti mala zaťažiť vadou nezákonnosti aj na podklade tohto zaisťovacieho úkonu získané dôkazy odvolací súd uvádza, že preskúmaním predloženého spisu dospel k záveru, že všetky vyššie podrobne uvádzané podmienky upravujúce zákonnosť nariadenia a priebehu domovej prehliadky boli v posudzovanom prípade splnené.

Možno konštatovať, že k domovej prehliadke v obydli obžalovaného došlo na podklade návrhu prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR (č. l. 186 a nasl., zv. č. II. spisu) doručeného vecne príslušnému sudcovi pre prípravné konanie [§ 14 písm. o) v spojení § 24 a nasl. Trestného poriadku]. Čo sa týka príkazu na domovú prehliadku (č. l. 190 a nasl., zv. č. II. spisu) vydaného službukonajúcim sudcom pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, dospel odvolací súd k záveru, že tento spĺňa kritéria dostatočného odôvodnenia. Sudca pre prípravné konanie jasne a zrozumiteľne vysvetlil dôvodnosť domovej prehliadky aj s poukazom na zásady legality, legitimity a proporcionality. Sudca pre prípravné konanie zároveň dostatočne odôvodnil, prečo je potrebné pristúpiť k dotknutému zaisťovaciemu úkonu a neopomenul dôsledne zvážiť nutnosť takéhoto zásahu. Takisto zreteľne určil subjekt, ktorý vykoná domovú prehliadku.

Zo zápisnice o vykonaní domovej prehliadky (č. l. 200 a nasl. zv. č. II. spisu) je zrejmé, že všetky procesnoprávne aspekty jej výkonu ako aj s tým súvisiaci procesný postup orgánu činného v trestnom konaní vykonávajúcich domovú prehliadku boli v súlade so zákonom. Do obydli obžalovaného bolo vstúpené po predchádzajúcom stretnutí sa s obžalovaným pred vchodom do bytového domu. Obžalovaný bol vyšetrovateľom PZ riadne poučený podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku, pričom si je potrebné uvedomiť, že samotný úkon domovej prehliadky nesmeroval voči manželke obžalovaného, ktorá s ním zdieľala ako podielový spoluvlastník totožné obydlie, ktoré bolo predmetom domovej prehliadky, ale výlučne voči osobe obžalovaného.

S poukazom na § 105 ods. 1 Trestného poriadku je odvolací súd názoru, že orgány činné v trestnom konaní majú v prvom rade prioritnú povinnosť umožniť účasť pri domovej prehliadke práve osobe uvedenej v príkaze na domovú prehliadku, vo vzťahu ku ktorej existuje dôvodné podozrenie o jej personálnej súvislosti s vecami, ktoré majú byť zaistené pre účely trestného konania ako veci dôležité pre trestné konanie. Inak povedané, primárnou povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vykonávajúcich domovú prehliadku je poučenie osoby, ktorej sa domová prehliadka priamo týka.

Treba zdôrazniť explicitné znenie § 105 ods. 1 veta prvá Trestného poriadku, podľa ktorého orgán vykonávajúci domovú prehliadku alebo prehliadku iných priestorov, alebo prehliadku pozemku je povinný umožniť osobe, u ktorej sa taký úkon vykonáva, alebo niektorému dospelému členovi jej domácnosti alebo v prípade prehliadky iných priestorov aj jej zamestnancovi účasť pri prehliadke. O práve účasti pri prehliadke je povinný tieto osoby poučiť.

Najvyšší súd poukazuje na použitie spojky, alebo pomocou ktorej dotknuté ustanovenie Trestného poriadku priamo určuje osobu, ktorej je nutné umožniť účasť na domovej prehliadke a o takomto práve ju zákonom predpísaným spôsobom aj poučiť. Gramatickým a logickým výkladom možno dospieť k záveru, že postačuje, ak je náležitým spôsobom poučená aspoň jedna z osôb uvedených v § 105 ods. 1

veta prvá Trestného poriadku. Zároveň dotknuté ustanovenie nepredpokladá, že tieto osoby treba poučiť jednotlivo a samostatne výslovným spôsobom a následne túto skutočnosť procesne zaznamenať v zápisnici o výkone domovej prehliadky. Naopak, dotknuté ustanovenie treba chápať tak, že orgánom činným v trestnom konaní v prvom rade ukladá povinnosť umožniť prítomnosť tzv. „domácej osobe“ na predmetnom procesnom úkone a nie nútiť ju zotrvať na ňom počas celého jeho priebehu napriek tomu, že sa ho zúčastniť z takého alebo onakého dôvodu jednoducho nechce.

O tomto práve samozrejme treba takúto osobu poučiť. K porušeniu zákona tak, ako to predostiera obžalovaný by naopak došlo, ak by takejto osobe nebolo umožnené zúčastniť sa na domovej prehliadke a nebola by poučená vôbec, resp. v rozpore so znením § 105 ods. 1 Trestného poriadku.

Domová prehliadka smerovala k veciam, ktoré sa týkali výlučne osoby obžalovaného, o ktorých existoval (a následne bol aj potvrdený) dôvodný predpoklad, že patria výlučne obžalovanému.

Pokiaľ sa vykonáva domová prehliadka v obydlí, ktoré je v spoluvlastníctve viacerých osôb (napr. manželia) alebo v obydlí, ktoré užíva osoba, ktorá nie je jej vlastníkom (napr. podnájomník), zákonnosť tohto procesného úkonu nie je narušená, ak policajti pred vykonaním domovej prehliadky adresuje predchádzajúcu výzvu v zmysle § 104 ods. 1 Trestného poriadku a umožní účasť na tomto úkone v zmysle § 105 ods. 1 Trestného poriadku hoci aj len jednému zo spoluvlastníkov obydlia, resp. osobe, ktorá obydľie užíva. Vždy však musí ísť o osobu „u koho“ - § 104 ods. 1 Trestného poriadku a osobu, „u ktorej“ - § 105 ods. 1 Trestného poriadku sa má domová prehliadka vykonať. Účasť dotknutej osoby na domovej prehliadke je jej právom nie povinnosťou, a preto nevyužitie tohto práva nenaruša zákonnosť domovej prehliadky.

V prípade ak policajti neadresoval výzvu v zmysle § 104 ods. 1 Trestného poriadku V. C. a nepoučil menovanú podľa § 105 ods. 1 Trestného poriadku, ale túto povinnosť splnil aspoň vo vzťahu k obžalovanému - k osobe „u koho“ a k osobe „u ktorej“ sa domová prehliadka vykonávala a ktorá je zároveň spoluvlastníkom bytu, nedošlo k takému porušeniu zákona, ktoré by znamenalo nezákonnosť procesného úkonu - domovej prehliadky. Preto obhajobné argumenty obžalovaného v tomto smere najvyšší súd neprijal.

+ + +

V súvislosti s výrokom o treste najvyšší súd poznamenáva, že Špecializovaný trestný súd uložil obžalovanému trest, ktorý zodpovedá všetkým pravidlám dôležitým pri ukladaní trestu. Medzi tieto v prvom rade patrí ustanovenie § 34 ods. 1 Trestného zákona zakotvujúce účel trestu, podľa ktorého trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou.

Trest je opatrením štátneho donútenia, ktoré v mene štátu na základe a v medziach zákona ukladajú v predpísanom konaní na to povolané súdy páchatel'ovi za spáchaný trestný čin. V tejto definícii je vyjadrená zásada „nulla poena sine lege sine crimine sine iudicio“. Trest ako právny následok trestného činu môže priamo postihnúť len páchatel'a trestného činu (zásad personálnosti trestu) tak, aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu (§ 34 ods. 3 Trestného zákona). Trest je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon na ochranu spoločnosti jednak pred páchatel'om trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie (zabráneniu v trestnej činnosti) a prvok individuálnej prevencie (výchovy k riadnemu životu - rehabilitácia) a jednak aj voči ďalším členom spoločnosti - potencionálnym páchatel'om, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výchovne pôsobenie trestu na ostatných členov spoločnosti). Ochrana spoločnosti sa teda uskutočňuje dvoma prvkami, a to prvkom donútenia (represia) a prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú v zásade súčasne v každom treste, pričom treba mať na zreteli dôležitosť vzájomného pomeru medzi trestnou represiou a prevenciou.

Ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov vrátane ochrany práv a slobôd jednotlivých občanov robí z trestu prostriedok sebaobrany spoločnosti pred trestnými činmi. Trest pritom nesmie byť prostriedkom na riešenie iných spoločenských problémov. Preto Trestný zákon vychádza z myšlienky, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a pred ich páchatelmi.

Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného na to, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potencionálnych páchatel'ov od páchania trestných činov, ale i utvrdenie pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie, za ktoré bol uložený trest je protiprávne a nežiaduce. Váruje ich pred páchaním trestnej činnosti a posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcja medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu tak na páchatel'a trestného činu ako i na ostatných členov spoločnosti. Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. V treste je teda obsiahnuté aj spoločenské odsúdenie, negatívne hodnotenie páchatel'a a jeho činu, ale tak právne ako aj etické.

Ďalším ustanovením, ktoré musí súd aplikovať pri úvahách týkajúcich sa ukladania trestu je § 34 ods. 4 Trestného zákona, podľa ktorého pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy. Výmerou trestu sa rozumie nie len určenie trestu v rámci sadzby tam, kde je trest takto kvantifikovaný, ale aj určenie rôznych modalít alebo obsahu trestov, ak je toto určenie vyhradené súdu (napr. určenie druhu a rozsahu zakázanej činnosti, rozsahom majetku, ktorý prepadá v prospech štátu, určením podmienok obmedzení pri treste zákazu pobytu pri podmieňnom odsúdení). Práve rozpätie zákonom stanovenej trestnej sadzby pri určitých trestoch umožňuje a zároveň ukladá súdu povinnosť individualizovať ukladany trest. Súd je povinný vo výmere uloženého trestu zohľadniť všetky okolnosti uvedené v ustanovení § 34 ods. 4 , ods. 5 Trestného zákona.

Osobu páchatel'a treba hodnotiť vo všetkých súvislostiach v rámci hodnotenia osoby páchatel'a, pričom nemožno obísť ani možnosť jeho nápravy. Úsudok o možnosti nápravy páchatel'a si súd vytvára z veľkej časti už na základe hodnotenia povahy a závažnosti spáchaného trestného činu (t. j. či ide o prečin, zločin, obzvlášť závažný zločin) pri náležitom zhodnotení osoby páchatel'a. Možnosť nápravy páchatel'a konkretizuje jeho osobu vo všetkých zásadných súvislostiach. Primárne ide o stanovenie prognózy budúceho vývoja správania sa páchatel'a na základe objasnenia jeho osobnostných vlastností a ich spojitosti so spáchaným trestným činom vrátane vplyvu sociálnej mikroštruktúry. Z hľadiska posúdenia možnosti nápravy páchatel'a má veľký význam celkový spôsob jeho života a jeho správanie pred spáchaním trestného činu a jeho postoj k spáchanému trestnému činu (Rt 23/1967). Záver súdu o možnosti nápravy páchatel'a musí byť vždy v plnom súlade s ochranou, ktorú súd uložením trestu poskytuje záujmom spoločnosti, štátu a občanom pred útokmi páchatel'ov trestných činov a výchovným pôsobením na ostatných členov spoločnosti. Pri ukladaní trestov treba zároveň vychádzať zo spojenia a vzájomnej vyváženosti dvoch princípov, a to z princípu zákonnosti trestu a z princípu individualizácie trestu. Trest musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu), úmernosť trestu okrem iného určujú aj pohnútky páchatel'a a možnosti jeho nápravy.

Špecializovaný trestný súd postupoval v súlade s vyššie uvedenými zásadami ukladania trestov a pri jeho uložení správne vyhodnotil pomer a mieru závažnosti príťažujúcich a poľahčujúcich okolností. Spravujúc sa ustanovením § 34 Trestného zákona prihliadol Špecializovaný trestný súd u obžalovaného aj na následok spáchaného trestného činu, jeho zavinenie a pohnútku. Po vyhodnotení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v súhrne, pokiaľ mali význam pre výrok o treste a slúžili v tomto smere na prospech obžalovaného i proti nemu dospel Špecializovaný trestný súd k správne a v súvislosti so závažnosťou zistenej trestnej činnosti zákonu zodpovedajúcemu záveru k uloženiu trestu v tam uvedenej výmere. Uvedené primerane platí aj k rozhodnutiu súdu vyhradiť si rozhodovanie o ochrannom opatrení zhabania

vecí na verejné zasadnutie, nakoľko v naznačenom smere postupoval Špecializovaný trestný súd takisto správne a súladne so zákonom.

S ohľadom na vyššie uvedené rozhodol najvyšší súd tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.